

Verbond der ondernemingen voor recuperatie van ferro- en non-ferrometalen v.z.w.

Konnelaanstraat 6/22 Bus 7 - 1000 BRUSSEL
Tel.: 02/223.08.01 - Fax: 02/219.00.22
e-mail: info@coberec.be

FERRO-VOPRA

Ref: Note-2004-015-NL
Brussel, 17 december 2004

F.A.N.C.-informatie 17 december 2004

De problematiek van eventueel radioactief materiaal in het schroot

Het standpunt van de Confederatie van de Belgische Recuperatie Afdeling metaalrecuperatie (COBEREC-V.O.R.M.)

1. Inleiding

De Belgische confederatie van ondernemingen voor de recuperatie (COBEREC) is de overkoepelende Belgische patronale beroepsvereniging die de sector van zedrijven tegenwoordig, die actief zijn in de recuperatie en recycling (valciensatie) van ferro- en non-ferrometalen, papier/karton, textiel, kunststoffen en banden.

Het Verbond der ondernemingen voor recuperatie van ferro- en non-ferrometalen (V.O.R.M.) groepeert meer bepaald de schrootbedrijven, te 56 leden en vertegenwoordigt ongeveer 85% van deze markt.

2. Situering van de betrokkenheid van de metaalrecuperatiesector.

Betrokkenheid bij de ferro- en non-ferro recyclingbedrijven verwerken in principe geen radioactief materiaal, maar worden er wel op angewenste wijze geconfronteerd.

Bedrijven zijn uitgerust met detectie-apparatuur: in de loop van de voorbije jaren hebben meer en meer van onze bedrijven geïnvesteerd in meetapparaten en handmatige apparatuur ter detectie van eventueel radioactief materiaal in het schroot. Zij hebben dit niet gedaan omwille van regelgeving door de overheid, maar wel om te kunnen voldoen aan de heersende kwaliteitsnormen van de eindproducten (vraag van de smelters).

Type radioactiviteit die we tegenkomen: naast contaminatie van schroot met natuurlijke radioactiviteit, dikwijls voorkomend onder de vorm van afzettingen op buizen van glasfibras, wordt de sector ook geconfronteerd met meer industriële radioactieve bronnen (biksmaterialen met Ra of Am-bromen, brandstofdoren met Am, Cs-dielectromaterialen, enz).

3. Aanpak van de metaalrecuperatiesector.

Verantwoordelijk handelen: in de praktijk eist verantwoordelijke burgerzin om deze bronnen op gecontroleerde en veilige manier te behandelen. Maar dit neemt niet weg dat elk bedrijf tegenover een grote financiële en rechtsonzekerheid staat.

Op voor praktijk, realisme en financiële haalbaarheid: sinds 1987 dringt onze federatie aan om een praktische, realistische en financieel haalbare procedure op te stellen voor de schroothandel, terwijl de problematiek eigenlijk de enkele schrootsector duidelijk overstijgt.

Testinstructie in overleg tussen F.A.N.C. en COBEREC-V.O.R.M.: onderhandelingen met het F.A.V.C. hebben in 2001 geleid tot het opstellen van een pilootproject dat thans wordt uitgesteld bij enkele bedrijven van onze federatie.

4. De ontwerptekst van het F.A.N.C. in verband met instructies voor bedrijven die een meetportiek bezitten.

Het principe dat het F.A.N.C. voorziet in een aantal technische richtlijnen voor een correct gebruik van meetportieken is goed, maar het F.A.N.C. hanteert een te enge invalshoek.

De intentie om de ontwerptekst te publiceren in het Belgisch Staatsblad is voortdurend rekening houdend met alle knelpunten die nog aanwezig zijn:

- ▶ onduidelijkheid inzake de terugzending van een lading (a);
- ▶ onrealistische bepalingen m.b.t. de controle van per schip vervoerde goederen (b);
- ▶ gebrek aan preventie en de problematiek van de financiering (c);
- ▶ mogelijke verregaande implicaties van de ontwerptekst als "officieel bericht", terwijl de knelpunten en praktische problemen van de globale problematiek nergens worden vermeld (d).
- e) Onduidelijkheid inzake de terugzending van een lading. Zoals de bepalingen er nu voorliggen wordt nageconcreteerd hoe mogelijk het voorziet.
- f) in de in 2001 afgesproken testprocedure op basis van het overleg tussen het F.A.N.C. en COBEREC-V.O.R.M.

2. in de Resolutie van de Europese Raad over de invoering van nationale systemen voor toezicht en controle op de aanwezigheid van radioactieve stoffen in de recycling van metaalhouderende materialen in de lidstaten.

Eerste vereiste: een werkelijke mogelijkheid van terugzending van de lading moet bestaan, omwille van kostenbeheersing. Het principe moet gelden dat de toelieferancier van de goederen de vrijheid moet behouden zijn lading terug te nemen, terzake deze op gecontroleerde en geëigende wijze te laten verwijderen door een hier toe erkende operator. Het is evident dat het principe van "meldingsplicht" blijft moet bestaan om controle en traceerbaarheid mogelijk te maken.

Een lading afkomstig van een buitenlandse afzender dient steeds onder gecontroleerde omstandigheden te worden teruggezonden naar het land van herkomst. Dit is een absolute vereiste in overweging genomen het gebrek aan uniforme bepalingen tussen de verschillende landen.

De problematiek van de controle van de per schip vervoerde goederen is niet opgelost.

Tweede vereiste: Onrealistische bepalingen vermijden, zoals b.v. "het ossen van goederen vanuit een schip in een container om deze angst de meerpoort te laten passeren".

Het gebrek aan preventie en de problematiek van de financiering

Het gaat om de ontwerptekst. Nergens wordt de problematiek van de financiering besproken of zelfs maar aangehaald. Meer nog, het gebrek aan preventieve acties op het vlak van financiering heeft het pervers effect dat de cost van detectie en behandeling van eventueel aangedroefde bronnen verschuift naar de metaalrecuperatiesector. Dit is onaanvaardbaar.

Derde vereiste: de ontwerptekst moet deze problematiek bespreken. De oprichting van een fonds door de overheid dringt zich dan ook op.

In dit verband zijn de meest frequente problemen op het terrein de volgende:

- gebrek aan financiële tegemoetkoming voor de bedrijven die zich uitrusten met defectiemateriaal, terwijl de overheid nochtans aanstuurt opdat o.a. de metaalrecuperatiesector zich uitrust met defectiemateriaal;
- een veel te lange tijdsduur om kennis te hebben van de kost voor de behandeling en verwijdering van een radioactieve bron (3 à 15 maanden, afvoer van de bron, bepaling van de isofoor rapport, verwerking van de bron);
- de weigering vanwege de verzekeraars om de schade van de RA-risico's niet willen dekken;
- de problematiek van schooling op dit vlak van eerder laaggeschoodde arbeiders in onze sector;
- en tenslotte vergeet men op niveau van de overheid, dat de relatie van beleverancier en schrootbedrijf of schrootbedrijf en klant een "commerciële relatie" is.

In verband met de implicaties van de ontwerptekst:

De ontwerptekst van het F.A.N.C. als "officieel bericht" (niet afdwingbaar) laten publiceren in het Belgisch Staatsblad brengt verregaande gevolgen met zich mee (mogelijke wettelijke bepalingen op regionaal niveau die om werbindend zijn). Het F.A.N.C. moet zich hiervan bewust zijn en kan zich dus niet veroorloven om over de knelpunten en praktische problemen van de metaalrecuperatiesector niets te zeggen in de ontwerptekst.

Vierde vereiste: de knelpunten en problemen die gekoppeld zijn aan een eventuele toepassing van het "officieel bericht" van F.A.N.C. dienen te worden aangegeven. Wanneer het F.A.N.C. dit doet, handelt het niet buiten haar bevoegdheidsreik. Integendeel, zulke aanpak getuigt van inzicht en behoorlijk bestuur. Zich verschuilen achter het strict kader van de bevoegdheden is geen oplossing.

5. De problematiek van eventuele radioactiviteit in het schroot vereist een realistische, complete en financieel haalbare oplossing.

De recuperatiesector lovert heel wat inspanningen ter detectie van eventuele RA-bronnen in het schroot. Op het vlak van melding, isolatie en verwijdering heeft COBEREC-V.O.R.M. reeds een operationele samenwerking met het F.A.N.C. en andere bevoegde instanties. Deze medewerking betekent in geen geval dat de schrootbedrijven bereid zijn om te betalen voor eventuele RA-bronnen die ongewild worden aangetroffen in hun inputstromen. De verantwoordelijkheid van het bestaan van zulke bronnen ligt niet bij de schrootbedrijven.

Dit in overweging genomen dringen wij aan opdat de globale problematiek van eventuele radioactiviteit in het schroot een realistische en financieel haalbare oplossing krijgt:

- ▶ ofwel op basis van een "vrijwillig systeem" zoals nu bestaat (of: de testprocedure afgesproken tussen het F.A.N.C. en COBEREC-V.O.R.M.);
- ▶ ofwel op basis van een "opgelegd systeem" (een officieel bericht van het F.A.N.C. geeft hier toe een aanzet), maar dan moet eerst de preventie- en financieringsproblematiek worden opgelost. Wij zijn bereid om onze medewerking te verlenen aan de noodzakelijke sensibilisatie van de bevoegde overheden op de preventie- en financieringsproblematiek. De medewerking van het F.A.N.C. en andere betrokken industriële sectoren is echter een absolute vereiste om concrete vooruitgang te boeken op dit vlak.

Baudouin MISSELYN
Secretaris-Generaal COBEREC / V.O.R.M.

